

گرفت. او معتقد است از بهمن سال گذشته، هر زمان که بازار میل به اصلاح و تعادل پیدا کرد، مسئولان با وضع تعرفه‌ها و مقررات تازه اجازه ثبات به بازار ندادند. به عنوان مثال همین اقدام حذف واردات گوشی‌های بالای ۳۰۰ یورو را ببینید که خیر آن چه تأثیری بر بازار گذاشت.

کپی به جای اصل؟

این فروشنده در بین صحبت‌های خود به نکته غم‌انگیزتری اشاره می‌کند. به گفته او، علاوه بر قیمت بالای گوشی‌های تلفن همراه، تعدادی از فروشندگان اقدام به فروش گوشی‌های کپی می‌کنند؛ گوشی‌هایی که کیفیت خوبی ندارند و فردی که قبلاً اصل گوشی را ندیده باشد، قطعاً نمی‌تواند از ظاهر و جعبه تشخیص دهد موبایل یا تبلتی که به او فروخته‌اند اصل نیست.

این فروشنده بازار تلفن همراه در یک مثال این اقدام غیرمنصفانه را توضیح می‌دهد: «مثلاً نمونه کپی گوشی تلفن همراه A70 سامسونگ را به نرخ یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان به جای گوشی اصل به افراد ناآگاه می‌فروشند، این در حالی است که قیمت اصل آن اکنون در بازار هشت میلیون تومان است.»

او بیان اینکه کیفیت نمونه‌های تقلبی اصلاً مناسب نیست، خاطر نشان کرد: «معمولاً هم این کار در شهرستان‌های کوچک و دورافتاده انجام می‌دهند، جایی که شاید کمتر کسی متوجه آن شود.»

این فروشنده بازار تلفن همراه یادآور شد: «البته ترفند فروشندگان این است که گوشی مورد نظر را با قیمت پایین‌تر از اصل به فروش می‌رسانند تا خریدار با خیال اینکه توانسته تخفیف بگیرد، گوشی را بدون درنگ از آنها خریداری کند.»

۵۰ نفر در بازار تلفن همراه هستند که قیمت را بالا می‌برند

مسئله گرانی گوشی علاوه بر مسائل کلان کشور، دو سر دارد که شامل فروشنده و واردکننده است. فروشندگان اعتقاد دارند واردکنندگانی که با ارز نیمایی یا دولتی گوشی را وارد می‌کنند، حق پاسپورت نمی‌دهند و هزینه رجیستری اندکی می‌پردازند، گوشی را با قیمت دلار آزاد و احتساب حق امتیاز پاسپورت به فروشندگان می‌فروشند و به همین دلیل است که قیمت گوشی بالا می‌رود. آنها باید تعادل بازار را برقرار کنند، اما از هر فرصتی برای گرانی گوشی استفاده می‌کنند.

واردکنندگان گوشی تلفن همراه نیز می‌گویند که کسبه بزرگ و قدیمی بازار قیمت گوشی را افزایش می‌دهند. آنها ادعا می‌کنند در بازار تلفن همراه ۵۰ نفر هستند که قیمت را بالا می‌برند و سود این کار به صورت کلان به جیب‌شان می‌رود. بارها مصاحبه و کنکاش در جزئیات این روایت‌ها هنوز مشخص نکرده است که نبض بازار تلفن همراه را چه کسی بالا و پایین می‌کند. در حالی که بازار موبایل به دلیل افت شدید واردات در ماه‌های گذشته با کمبود کالا روبه‌رو بود، آغاز سال تحصیلی و پیش‌نیازهای شبکه «شاد» حجم عظیمی از تقاضا را روانه بازار کرده است. کارشناسان بازار این دو عامل را به همراه تلاطم‌های بازار ارز مهم‌ترین عوامل افزایش غیرمنتظره قیمت‌ها در این بازار می‌دانند. در حال حاضر دایره انتخاب متقاضیان موبایل و تبلت در بازارهای کامپیوتر بسیار محدود شده و بیشترین تقاضا نیز در میان دستگاه‌های اندرویدی است که قابلیت اتصال به شبکه شاد را دارند.

افزایش قیمت گوشی‌های ارزان

پرسه‌ای در بازارهای موبایل نشان می‌دهد اکنون گوشی‌های با رده قیمتی پایین، حدود ۲/۵ تا ۶ میلیون تومان قیمت دارند. بیشترین تأثیر افزایشی در قیمت‌ها در مدت اخیر نیز در این رده گوشی‌ها بوده است و گوشی‌های میان‌رده و گرانقیمت به مراتب افزایش قیمتی کمتری داشته‌اند. به گفته یک فروشنده، گوشی‌های با قیمت ۲/۵ میلیونی گوشی‌هایی هستند که حداقل امکانات هستند و گوشی‌های ارزان‌تر، گوشی‌های معمولی بدون صفحه لمسی هستند. نکته عجیب درباره قیمت چنین گوشی‌هایی این است که این گوشی‌ها تا مدتی قبل با قیمت یک میلیون و ۹۰۰ هزار تومان در بازار خرید و فروش می‌شدند ولی به یکباره قیمت آنها به حدود ۲/۵ میلیون تومان افزایش یافته است. فعالان بازار معتقدند چنین افزایشی ابتدا با افزایش قیمت ارز همخوانی ندارد و بخش عمده چنین افزایش قیمتی ناشی از تقاضای بالای بازار برای این رده گوشی‌ها و کاهش عرضه شرکت‌هاست. بدون شک تهیه گوشی برای استفاده‌های آموزشی دانش‌آموزان به وسیله خانواده‌ها یکی از علل اصلی این حجم تقاضاست. براساس قیمت‌های بازار می‌توان گفت خانواده‌ها برای تهیه یک تبلت باید حدود یک میلیون و ۷۰۰ تا ۲ میلیون تومان و برای یک گوشی هوشمند به طور متوسط ۵ میلیون تومان بودجه تخصیص دهند.

فروشندگان بازار می‌گویند قیمت گوشی‌های رده بالا هر چند نسبت به گوشی‌های رده پایین رشد کمتری داشته است اما همچنان قابل توجه است مثلاً گوشی آیفون پرومکس طی چند هفته از ۳۶ میلیون به ۴۳ میلیون تومان افزایش قیمت داشته است که دلیل این افزایش احتمالاً ممنوعیت واردات یا رجیستری‌نشدن آن است.

افزایش قیمت گوشی‌های آیفون به دنبال مطرح شدن لوکس بودن این کالا و قیمت بالای آنها و احتمال کنار گذاشتن تخصیص ارز به آنها انجام گرفت؛ در حالی که تگاهی به لیست قیمت‌ها در بازار نشان می‌دهد قیمت گوشی‌های رده بالای برندهایی چون سامسونگ یا هواوی هم کمتر از اپل نیست. محسن بهنامی می‌گوید: «اگر ملاک لوکس بودن و قیمت بالا باشد به نظر نباید بین گوشی آمریکایی و کره‌ای تفاوتی گذاشت؛ به خصوص وقتی می‌بینیم سامسونگ نوت ۲۰ اختلاف قیمت جهانی چندانی با آیفون ۱۱ پرومکس ندارد. در حالی که سامسونگ نوت ۲۰ به راحتی وارد و رجیستر می‌شود و جلوی واردات آیفون ۱۱ پرومکس گرفته شده است.»

افزایش تقاضا در بازار محصولات دیجیتالی چه بلایی بر سر عرضه و تقاضای موبایل می‌آورد

رژه گوشی‌های کپی در بازار

آیا واردات حجم تقاضا را پوشش داده یا خیر؟ در این صورت می‌توان محاسبه کرد که درصد احتکار چقدر است.

گمرک کار قانونی ترخیص انجام می‌دهد، قطعاً با توجه به شرایط موجود سعی بر این است که در سریع‌ترین زمان ممکن کالا ترخیص، کالا را وارد چرخه مصرف می‌کند یا برسد، ولی اینکه آیا واردکننده بعد از ترخیص، کالا را وارد چرخه مصرف می‌کند یا خیر، جای بررسی دارد. ضرر مربوط به گرانی، احتکار احتمالی، نبود تقاضا یا کاهش عرضه، اول به خریدار و بعد به فروشنده جزء و خرده‌فروش تحمیل می‌شود.

آموزش مجازی شانس بازار موبایل

بازار موبایل با تمام التهایی که دارد و گوشی‌هایی که قیمت آنها به سرعت امکان دارد تغییر کند، این روزها محل تردد افرادی شده است که دنبال ارزان‌ترین نوع تلفن همراه و تبلت هستند. کسانی که دست آخر هم زورشان می‌رسد صرفاً یک گوشی دست‌چندم را خریداری کنند تا شاید گره‌ای از مشکل‌شان باز شود. اما در بازار گوشی موبایل چه خبر است؟

با عبور از بازار موبایل و گفت‌وگو با فروشنده‌ها متوجه می‌شویم گوشی همراه طی دو هفته گذشته با افزایش قیمت روبه‌رو شده است. یکی از فروشندگان گوشی سامسونگ و آیفون، سال‌هاست در این حوزه کار می‌کند. او می‌گوید: «از دو هفته قبل گرانی گوشی همراه با افزایش قیمت آیفون آغاز شد و پس از آن واردکنندگان گوشی نیز قیمت دیگر برندها را افزایش دادند.»

این فروشنده بازار تلفن همراه درباره اینکه آیا شروع آغاز سال تحصیلی به صورت مجازی توانسته قیمت‌ها را بیش از گذشته بالا ببرد، افزود: «افزایش قیمت به واسطه این مسئله تأثیر خود را روی قیمت تبلت‌ها گذاشته است. تبلت‌هایی که الان ارزان‌ترین نوع آن از یک برند شناخته شده، سه میلیون و ۵۰۰ هزار تومان است.»

او درباره افزایش قیمت گوشی تأکید می‌کند از آنجایی که برنامه «شاد» روی گوشی‌های آیفون قابل نصب نیست، گرانی این مدل تلفن همراه، خیلی ربطی به آغاز مدارس ندارد. وقتی بازار به سمت گرانی می‌رود، همه چیز را با خود به همان سمت هدایت می‌کند.

البته در این بین بازار تبلت‌های چینی که در بازار هنوز موجود هستند نیز داغ است. تبلت‌هایی که می‌توان با قیمت دو میلیون تومان آنها را خریداری کرد. البته کیفیت نرم‌افزاری و سخت‌افزاری این تبلت‌ها در اغلب مواقع برای آموزش کودکان و اینکه چندین ساعت در دسترس‌شان باشد، مناسب نیست.

کاهش محسوس قدرت خرید مردم

افزایش برابری دلار در برابر ریال قدرت خرید مردم را برای خرید گوشی‌های هوشمند به شدت کاهش داده است. فروشندگان در پاسخ به این پرسش که در این روزها کدام برندها در ارابه‌های تکنولوژی‌های جدیدتر در بازار ایران پیشگام‌اند، می‌گویند در بازار فعلی با چنین کاهش شدیدی در قدرت خرید مردم، صحبت از تکنولوژی و گوشی‌های ترند بی‌معنی است و دیگر مانند سابق خریداران نمی‌توانند نسبت به مدل‌ها و امکانات حساسیت به خرج دهند یا حق انتخاب داشته باشند. یک فروشنده دیگر بازار موبایل می‌گوید: «گوشی‌هایی که تا چند سال پیش پیش شرکت‌ها با اصرار زیاد و به صورت امانی نزد فروشندگان می‌گذاشتند تا شاید فروش برود، اکنون با قیمت دو و نیم میلیون تومان به راحتی در بازار فروش می‌رود، چون خریدار توان خرید ندارد و مجبور است به خرید گوشی با حداقل امکانات با چنین قیمت گزافی رضایت دهد. در همین حال وضع قوانین جدید و محدودیت‌های واردات و رجیستری نیز مرتباً باعث افزایش قیمت‌ها شده است.»

او تأکید می‌کند تا زمانی که انحصار داخلی در بازار وجود داشته باشد، شرایط بازار موبایل کشور بهبود نخواهد یافت و اصلاحی در قیمت‌ها صورت نخواهد

داشته است. [شهروند] شرایط اقتصادی مردم و افزایش بی‌رویه قیمت برخی از اقلام زندگی هوشمند و مدرن، این روزها که سال تحصیلی آغاز شده است، بیشتر نمود پیدا می‌کند، مخصوصاً اقلامی که با آموزش مجازی ارتباط دارند، از جمله گوشی‌های هوشمند موبایل. این روزها به واسطه محدودیت‌های حضور دانش‌آموزان در محل مدارس و برگزاری کلاس‌های آنلاین، دغدغه تهیه ابزارهای دیجیتالی برای برقراری ارتباطات لازم بر خرید لوازم تحریر پیشی گرفته است. بدون شک چنین افزایشی در تقاضای بازار محصولات دیجیتالی مانند موبایل و تبلت و... بر قیمت‌ها بی‌تأثیر نخواهد بود. حال آنکه به این افزایش تقاضا، نوسانات ارز را هم باید افزود که در همین چند هفته اخیر رشد قابل توجه قیمت‌ها را به دنبال

داشته است. برای نمونه گوشی پرتقاضا و پرفروش برای دانش‌آموزان از ۲ میلیون و ۹۵۰ هزار تومان در دو هفته قبل به ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان رسید، نرخ تبلت نیز متأثر از نوسانات ارز افزایش یافته است. عرضه گوشی‌ها از سوی شرکت‌ها بسیار کم شده است و بازار توان پاسخگویی به نیاز خریداران را ندارد. در نتیجه فارغ از افزایش‌های قیمتی ناشی از تغییرات نرخ ارز، بخش زیادی از افزایش قیمت گوشی‌ها ناشی از کاهش عرضه شرکت‌های تولیدکننده و نبود برخی مدل‌ها و برندها در بازار است. از دیگر سو خانواده‌ها با توجه به اینکه دنبال جنس ارزان هستند و تلقی آنان از آموزش مجازی، یک گوشی با قابلیت اتصال به اینترنت است، به سمت گوشی‌های کپی‌شده که عموماً چینی هستند، روی می‌آورند. به عنوان نمونه کپی گوشی تلفن همراه A70 سامسونگ را به نرخ یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان به جای گوشی اصل به افراد ناآگاه می‌فروشند، این در حالی است که قیمت اصل آن اکنون در بازار هشت میلیون تومان است.

قیمت گوشی ۵۰ درصد افزایش یافت

دیروز رئیس انجمن صنفی فروشندگان تلفن همراه با بیان اینکه از یک ماه قبل تاکنون نرخ گوشی حدود ۳۰ تا ۵۰ درصد افزایش یافته است، گفت: «مشتري‌ها به این امید که بازار کنترل و نرخ ارز کاهش یابد تا بتوانند گوشی را با قیمت مناسب‌تری تهیه کنند، در خرید تعلل کردند، اما متأسفانه این اتفاق نیفتاد و اکنون بازار با رکود قابل توجهی مواجه است.»

افشار فروتن لاریجانی درباره تغییر قیمت گوشی و تبلت در پی تقاضای دانش‌آموزان برای آموزش مجازی اظهار داشت: «قیمت‌ها شدیداً متأثر از نرخ ارز است، به همین دلیل متأسفانه در طول مدت اخیر نوسانات افزایشی ایجاد شد و شاهد روند صعودی قیمت‌های گوشی و تبلت بودیم. این شرایط مصادف با تأمین گوشی مورد نیاز دانش‌آموزان برای آموزش مجازی شد که این اتفاق نیز در بازار تأثیر گذاشت.»

او افزود: «حجم تقاضا و نیاز کاربران برای تهیه گوشی مصادف با افزایش قیمت شد، مشتری‌ها به این امید که بازار کنترل و نرخ ارز کاهش یابد تا بتوانند گوشی را با قیمت مناسب‌تری تهیه کنند، در خرید تعلل کردند، اما متأسفانه این اتفاق نیفتاد و اکنون بازار با رکود قابل توجهی مواجه است.»

رئیس انجمن صنفی فروشندگان تلفن همراه، سیم کارت و لوازم جانبی در ادامه تصریح کرد: «عرضه‌کننده عمده نیز بعضاً به دنبال گران کردن گوشی، از عرضه سرباز زد و تمام این اتفاقات دست‌به‌دست داد و در بازار نابسامانی ایجاد کرد و قیمت افزایش پیدا کرد. اکنون با وجود اینکه باید شاهد رونق و افزایش سطح تقاضا باشیم، این اتفاق به دلیل افزایش نرخ نیفتاده است.»

او درباره احتکار گوشی و تبلت بیان کرد: «در حال ما همه گونه فعال صنفی داریم، ممکن است برخی از شرایط موجود سوءاستفاده کنند و اگر شخص غیرمنصفی باشد، احتمال احتکار وجود دارد. اما در کل با توجه به اینکه واردات از مبادی رسمی و رجیستر صورت می‌گیرد، احتکار و قاچاق کم است، چون از مبادی ورودی مشخص می‌شود چه میزان کالا وارد و چه میزان در بازار عرضه شده است.